

Pon, 19-9-2022, 09:19:05

Komentirajte

Telefon

Radi dogovora o priložima, Portal je moguće kontaktirati putem Davora Dijanovića, radnim danom od 17 do 19 sati na broj +385-95-909-7746.

-50%

Factcool

Men's pants DERRY

Poveznice

Snalaženje

Svi član

smješteni ovisno o sadržaju po rubrikama. Njima se pristupa preko glavnoga izbornika na [vrhu stranice](#). Ako se članci ne mogu tako naći, i tekst i slike na Portalu mogu se pretraživati i preko [Googlea](#) uz upit (upit treba upisati bez navodnika): „traženi_pojam site:hkv.hr“.

Administriranje

Odjava

Davor Dijanović

Fragmenti hrvatske zbilje

"Ruski svijet" i agresija Ruske Federacije na Ukrajinu

Objavljeno: 12. rujna 2022.

HR kalendar

- 18. rujna 1895. rođen Ivo Tijardović
- 18. rujna 1930. rođen Vlado Gotovac
- 18. rujna 1942. umro Čiro Truhelka
- 18. rujna 1991. – ratna zbiljanja
- 18. rujna 1993. – ratna zbiljanja
- 19. rujna 1850. rođen Mate Meršić Miloradić
- 19. rujna 1991. – ratna zbiljanja
- 19. rujna 1992. – ratna zbiljanja

Pretraži hkv.hr

POBOLJŠAO Google

Kontakti

KONTAKTI

Telefon Tajništva
+385 (0)91/728-7044

Elektronička pošta Tajništva
tajnistvo@hkv.hr

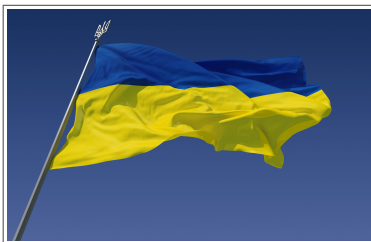
Elektronička pošta Uredništva
urednistvo@hkv.hr

Agresija Ruske Federacije na Ukrajinu: Povijesni, geopolitički i sigurnosni aspekti (III.)

Petoga rujna 2022. ruski predsjednik Vladimir Putin odobrio je novu rusku vanjskopolitičku doktrinu utemeljenu na konceptu „ruskoga svijeta“. Iz nje je sasvim jasno da Ruska Federacija svoj intervencionizam pa i ona j vojni u Ukrajini opravdava „zaštitom“ ruskoga stanovništva u susjednim zemljama koje, prema procjenama, broji 25 milijuna. „Ruska Federacija pruža potporu svojim sunarodnjacima koji žive u inozemstvu u ostvarivanju njihovih prava, kako bi osigurala zaštitu njihovih interesa i očuvanje njihova ruskog kulturnog identiteta“, navodi se u dokumentu.

Rusija bez dileme i dalje smatra bivši sovjetski prostor, od Baltika do središnje Azije, svojom legitimnom sferom utjecaja. Ne čudi stoga što je Putin raspad Sovjetskog Saveza nazvao „najvećom geopolitičkom katastrofom 20. stoljeća“. SSSR je, naime, bio uz SAD glavni subjekt međunarodne sigurnosti, a to je ono što i Putin pokušava realizirati posljednjih petnaestak godina u kojima svjedočimo obnovi novoga hladnog rata.

Iako je tek sada postala formalno službenom doktrinom ruske vanjske politike, ideja ruskoga svijeta – koja područja privilegiranih ruskih interesa – prisutna je već godinama. Agresija na Ukrajinu, koja je nakon 2014. godine izišla iz ruske sfere utjecaja direktna je posljedica ideje ruskoga svijeta. Sličan primjer imamo u susjednoj Republici Srbiji koja, kopirajući istočne uzore, također proteklih godina provodi ideju „srpskoga svijeta“, o čemu će biti više govora u sljedećim nastavcima ovoga serijala.

Tijekom travnja 2021., u sklopu vojne vježbe, na ruskim granicama s Ukrajinom došlo je do gomilanja vojske i vojne tehnike. Američke službe već su tada predviđale invazije na Ukrajinu, no do napada ipak nije došlo. Mnogi su predviđali da napada ne će doći niti u veljači 2022. Ne zato što Rusija ne bi htjela osvojiti ukrajinski teritorij i povratiti ga u područje „ruskoga svijeta“, nego zašto što je racionalna cost-benefit analiza govorila u prilog toga da se agresija na Ukrajini Rusiji ne bi nimalo isplatila. Naravno, u „magli rata“ i povišenih tenzija nitko nije u potpunosti isključivao mogućnost ratnoga sukoba.

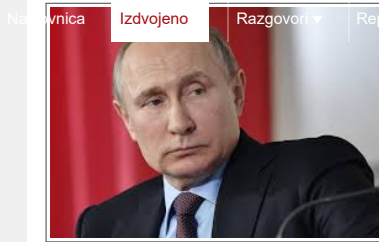
Krivi obavještajni podatci?

U slučaju napada na Ukrajinu bilo je jasno da će doći do zaustavljanja Sjevernog toka 2, a poznata je ovisnost Rusije o izvozu energenata u Europu. Moglo se predvidjeti i to da će zapadne sankcije ovaj put, za razliku od 2014., biti mnogo snažnije i da će zapadne zemlje nastojati međunarodno izolirati Rusiju. Iako su mnogi zapadni analitičari predviđali da bi Kijev mogao pasti u manje od tri dana, pisac ovih redaka predvidio je – na temelju povijesnog iskustva Zimskog rata – da će ukrajinski otpor biti vrlo snažan. Osim toga, u dane pred napada na granici je bilo oko 150.000 ruskih vojnika što je prema vojnoj doktrini nedostavno za invaziju na zemlju veličine Ukrajine. Omjer snaga kod osvajanja, naime, mora biti najmanje četiri puta veći. Navedeno je govorilo u prilog toga da je Vladimir Putin napadom na Ukrajinu poduzeo iracionalni potez.

Međutim, protekom vremena postaje jasno da se nije radilo o iracionalnom potezu, nego o tome da je vrh Ruske Federacije imao krive obavještajne podatke o situaciji u Ukrajini. Ruska diplomacija i obavještajne službe Putinu su dale podatke koje je on želio čuti. Tako smo mogli doznati da je nekoliko tjedana nakon napada na Ukrajinu Putin naredio istragu protiv niza svojih bliskih savjetnika, a navodno je dao uhititi i mnoge čelne ljude Federalne službe sigurnosti. Jedan od ljudi pod istragom je i Putinov bivši vrlo bliski savjetnik Vladislav Surkov koji je do veljače 2020. predstavljao sivu eminenciju Kremļa. Surkov je slovio kao najvažniji Putinov politički teholog koji je imao prste u kreiranju većine „oporbenih“ stranaka, a imao je važnu ulogu i u ukrajinskim zbivanjima od 2014., tj. u proruskome djelovanju u toj zemlji.

U veljači 2020. Surkov je maknut s položaja glavnog Putinova savjetnika, a nekoliko mjeseci pred napad na Ukrajinu prema nekim je navodima rehabilitiran što je nedvojbeno pridonijelo napadu na tu zemlju. Rehabilitacija je bila kratkoga vijeka. On i još nekoliko suradnika (među njima i bivši premijer i strateg Jevgenij Primakov) optuženi su da ukrali 5 milijardi dolara namijenjenih za subverzivno djelovanje na istoku Ukrajine. Cilj je bio na istoku Ukrajine

kreirati proruskog raspoloženje, no većina novca je završila u privatnim džepovima.

Putinu bliski ljudi su uvjerali ruskoga čelnika u djelotvornost svoga djelovanja na istoku Ukrajine, ali i šire (čime su branili pet milijardi utrošenog novca), a tezu o proruskome raspoloženju, posebno na istoku Ukrajine, prihvatile su očito i ruske službe. Zato se od početka govorilo o „specijalnoj vojnoj operaciji“ kao vrsti blitzkriega unutar kojega je unutar nekoliko dana trebalo srušiti s vlasti ukrajinskog predsjednika Volodimira Zelenskog i u Kijevu instalirati proruskog vlast.

U Kremliju je postojalo uvjerenje o proruskom raspoloženju i o tome da će rusku vojsku dočekati cvijeće. Na kraju se ipak nije radilo o cvijeću, nego o protutenkovskom naoružanju. Nakon nekoliko dana početnog nesnalaženja (prvih tri tjedna ruski je prodor bio snažniji na što ukazuje činjenica da je oko 20 posto stanovništva Ukrajine napustilo svoje domove) ukrajinski otpor je postao vrlo snažan. Umjesto „specijalne operacije“ Rusija je dobila prvi pravi rat nakon 1945. Naime, i u Čečeniji i Abahaziji i Siriji radilo se o intervencijama ograničenog doseg. U slučaju Ukrajine prvi put se radilo o sukobu s organiziranom državnom vojskom, koja k tome protekom vremena dobiva sve kvalitetnije naoružanje od zapadnih zemalja, a posebno SAD-a.

Protuofenziva i moguća nova eskalacija sukoba

Od govora na sigurnosnoj konferenciji u Münchenu 2007. Putin nastoji Rusku Federaciju pozicionirati kao veliku silu uz bok SAD-a i Kine. Svaka velika sila svoju moć gradi na financijskoj, političkoj, ideološkoj i vojnoj moći. Nakon agresije na Ukrajinu Rusija je izgubila mnoge elemente moći. Njezina ekonomija ne može parirati ekonomiji SAD-a i Kine, a njezin politički i ideološki utjecaj u Europi nakon napada na Ukrajinu postao je vrlo ograničen. Rusiji preostaje preorientacija na zemlje istoka, no to je dugoročan proces. Element moći koji Ruskoj Federaciji ostaje u percepciji moći velike sile je vojna moć. Neuspjeh u Ukrajini snažno bi narušio percepciju ruske vojne moći. Zato si Rusija u Ukrajini ne smije dopustiti poraz.

Naravno, takva je pozicija suprotstavljena prirodnoj težnji Ukrajine da oslobodi svoje okupirane teritorije, ali je suprotstavljena i geopolitičkim i geostrateškim pozicijama zapadne politike. Širenjem sukoba postojala je velika opasnost da dođe do sukoba Ruske Federacije i NATO saveza. Takav sukob, koji bi svijest gurnuo pred novi veliki rat, za sada je izbjegnuto. Štoviše, stanje na terenu posljednjih dana (ovaj tekst je pisan 11. i 12. rujna 2022.) ukazuje na veliku ukrajinsku protuofenzivu u kojoj je ukrajinska vojska oslobodila značajan dio svoga teritorija. Ruska vojska u nekim je područjima u rasulu.

Kakav će biti odgovor Kremlija na ukrajinsku vojnu protuterorističku operaciju ostaje za vidjeti. Činjenica je da Rusija sa sadašnjim brojem vojnika ne može ostvariti zacrtane vojne ciljeve. Postavlja se pitanje hoće li doći do nove mobilizacije i formalnog proglašenja ratnog stanja i uvođenja ratne ekonomije? Osim toga, uvijek u zraku visi i opasnost od upotrebe nuklearnog oružja. Rusija je podcijenila Ukrajinu, no jednako tako bilo bi pogrešno podcijeniti i Rusiju.

Opasnost nuklearnog oružja

Vojno-sigurnosna doktrina Ruske Federacije dopušta mogućnost korištenja nuklearnog oružja u slučaju da bude ugrožen teritorijalni integritet Rusije. Ako još područje Donbasa i ne ulazi u ruskoj percepciji u područje suvereniteta Ruske Federacije Krim nedvojbeno ulazi. Raniji intervjui ruskih generala ukazuju na to da bi Rusija u slučaju da bude dovedena u stanje poniženja mogla uporabiti taktičko nuklearno oružje. To je element koji nije postojao kad je Hrvatska u operaciji Oluja 1995. povratila suverenitet nad svojim teritorijem. Iako se treba veseliti uspjesima ukrajinske vojske, jer ova vraća svoj teritorij, nije isključeno da se baš sada nalazimo pred novom velikom eskalacijom rata.

Na žalost, pregovori između Rusije i Ukrajine ukazali su na nepomirljive stavove. Ukrajina ne može nikada pristati na to da dijelove svoga teritorija prepusti Rusiji. Putinov cilj „denacifikacije Ukrajine“ (koji se odnosio na cijelu Ukrajinu!) posve je iluzoran i neostvariv. Neutralnost Ukrajine je s druge strane pozicija na koju bi Ukrajina (barem se tako dalo iščitati iz stavova njezinih pregovarača pred nekoliko mjeseci), pod određenim uvjetima i uz određena jamstva, mogla pristati.

Napadom Ruske Federacije na Ukrajinu probijene su mnoge sigurnosne barijere i proširene granice mogućeg. Kao primjer možemo navesti Tursku koja otvoreno prijeti ratom Grčkoj. Richard Haass tako primjećuje da je agresija preokrenula „mnoge pretpostavke koje su utjecale na razmišljanje o međunarodnim odnosima u razdoblju nakon hladnog rata. Završio je praznik iz povijesti u kojemu su ratovi među državama bili rijetkost. Izgubljena je norma protiv stjecanja teritorija zemalja silom. I pokazalo se da ekonomska međuovisnost nije bedem protiv prijetnji svjetskom poretku“.

Realizam se na velika vrata vratio u međunarodne odnose, a geopolitička promišljanja na globalnoj razini postaju sastavni dio vanjske politike. To znači i povratak na sukobe velikih sila, na jačanje vojnih proračuna, kao i borbu oko resursa i utjecaja. Osim SAD-a i Ruske Federacije tu je i Narodna Republika Kina koja, iako ovisna o zapadnim tržištima, gradi određeni oblik suradnje s Rusijom. U takvim okolnostima manje zemlje postaju mogući predmeti posredničkih ratova velikih sila što tjera na oprez i Republiku Hrvatsku, posebno s obzirom na njezino geopolitičko i sigurnosno okruženje, ali i nove sigurnosne realnosti na istoku Europe.

Davor Dijanović

Tekst je dio niza „Agresija Ruske Federacije na Ukrajinu: Povijesni, geopolitički i sigurnosni aspekti“, a objavljen je na Portalu HKV-a u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti u 2022. godini Agencije za elektroničke medije. Prenošenje sadržaja dopušteno je uz objavu izvora i autorova imena.

Povezano

Agresija Ruske Federacije na Ukrajinu: Povijesni, geopolitički i sigurnosni aspekti (I.) - Od Kijevske Rusi do moderne ukrajinske države: Stoljeća bremenite povijesti

Agresija Ruske Federacije na Ukrajinu: Povijesni, geopolitički i sigurnosni aspekti (II.) - Aneksija Krima i dezavuiranje ukrajinskog identiteta i državnosti

Agresija Ruske Federacije na Ukrajinu: Povijesni, geopolitički i sigurnosni aspekti (IV.) - Vjerski prijevori Kijeva i Moskve

Agresija Ruske Federacije na Ukrajinu: Povijesni, geopolitički i sigurnosni aspekti (V.) - Implikacije ukrajinskog rata na hrvatsko sigurnosno okruženje

ALSO ON PORTAL HRVATSKOGA KULTURNOG VIJEĆA**Pavliček pita zašto se
dozvoljavaju ...**

3 days ago · 3 comments

Saborski zastupnik Marijan Pavliček (Klub Hrvatskih suverenista) podsjetio je ...

**Deutsche Welle: Novi
EU-zakon o slobodi ...**

3 days ago · 17 comments

Europska povjerenica Vera Jourova predstaviti će u petak (16.9.22.) novi ...

**Razgovor s V. Lozićem:
U povodu 130. ...**

6 days ago · 1 comment

Fotografski klub, točnije „Klub fotografah amateurah“ u Zagrebu utemeljen je ...

**Re:
du**

6 da

Vla
mje
proi